

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRLIGI

BERDAQ ATÍNDAĠÍ QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK UNIVERSITETI

«MÁDENIYAT HÁM KÓRKEM ÓNER TARAWÍN BASQARÍWDÍŃ ÁHMIYETLI MÁSELELERI: ZAMANAGÓY DÓRETIWSHILIK SHESHIMLERDI BELGILEW» ATAMASINDAĠI RESPUBLIKALIQ ILIMIY-ÁMELIY KONFERENCIYA MATERIALLARÍ

NÓKIS 2026-JIL

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ JOQARÍ BILIMLENDIRIW ILIM HÁM INNOVACIYALAR MINISTRLIGI

BERDAQ ATÍNDAǴÍ QARAQALPAQ MÁMLEKETLIK UNIVERSITETI

«MÁDENIYAT HÁM KÓRKEM ÓNER TARAWÍN BASQARÍWDÍŃ ÁHMIYETLI MÁSELELERI: ZAMANAGÓY DÓRETIWSHILIK SHESHIMLERDI BELGILEW»

atamasındaǵı respublikalıq ilimiy-ámeliy konferenciya

MATERIALLARÍ

(Nókis, 24-aprel, 2026 jıl.)

«MADANIYAT VA SAN'AT SOHASINI BOSHQARISHNING DOLZARB MASALALARI: ZAMONAVIY IJODIY YECHIMLARNI BELGILASH»

mavzusida Respublika miqyosida ilmiy-amaliy konferensiya

MATERIALLARI

(Nukus, 24-aprel, 2026-yil.)

МАТЕРИАЛЫ

Республиканская научно-практическая, конференция

«АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ УПРАВЛЕНИЯ СФЕРОЙ КУЛЬТУРЫ И ИСКУССТВА: ОПРЕДЕЛЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ТВОРЧЕСКИХ РЕШЕНИЙ»

(Нукус, 24-апрель, 2026 год.)

Republican Scientific and Practical Conference on the topic "ACTUAL ISSUES OF MANAGEMENT IN THE FIELD OF CULTURE AND ART: DETERMINATION OF MODERN CREATIVE SOLUTIONS" CONFERENCE

(Nukus, April 24, 2026.)

NÓKIS 2026-jıl

Ózbekstan Respublikası Joqarı bilimlendiriw, ilim hám innovaciyalar ministrliginiń 2026-jıl 16-yanvardağı 11-sanlı buyrıǵına tiykarlanıp Joqarı bilimlendiriw mákemelerinde respublikalıq hám xalıqaralıq ilimiy hám ilimiy-texnikalıq konferenciyalardı joqarı dárejede shólkemlestiriw hám ótkeriw menen baylanıslı wazıypalardıń orınlanıwın támiyinlew maqsetinde: Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti rektorınıń 2026-jıl 20-yanvardağı №20 D/1 sanlı buyrıǵına tiykarlanıp: **"Mádeniyat hám kórkem óner tarawın basqarıwdıń áhmiyetli máseleleri: zamanagóy dóretiwshilik sheshimlerdi belgilew"** atamasındağı respublikalıq ilimiy-ámeliy konferenciya materialları. Nókis. BOOK PRINTS baspaxanası 2026 j. 283 bet.

“Mádeniyat hám kórkem óner tarawın basqarıwdıń áhmiyetli máseleleri: zamanagóy dóretiwshilik sheshimlerdi belgilew” atamasındağı respublikalıq ilimiy-ámeliy konferenciya materiallarına Respublikamızdıń joqarı oqıw orınları professor-oqıtıwshıları, doktorantlar, magistrantlar, studentler hám ulıwma orta bilim beriw mektepleri oqıtıwshılarınıń ilim-izertlew, kórkem óner hám tálim-tárbiya máselelerine arnalǵan ilimiy bayanatları kirgizilgen.

Shólkemlestiriwshi komitet baslıǵı:

1. B. Jollıbekov. Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti rektorı, Awıl xojalıǵı ilimleri doktorı, professor.

Shólkemlestiriwshi komitet aǵzaları:

2. **I.Turdımambetov** - Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Ilimiy isler hám innovaciyalar boyınsha prorektor

3. Q.Nizamatdinov - Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Ilimiy izertlewler-innovaciyalar hám ilimiy-pedagog kadrlar tayarlaw bólimi baslıǵı

4. H.Ótegenov - Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Kórkem óner fakulteti dekanı

5. S.Ayapov - Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Vokal ham saz ásbap atqarıwshılıǵı kafedrası baslıǵı

6. D.Orazbayeva - Berdaq atındağı Qaraqalpaq mámleketlik universiteti Vokal ham saz ásbap atqarıwshılıǵı kafedrası stajyor oqıtıwshısı

Esletpe: Toplamda berilip atırǵan materiallardağı maǵlıwmatlardıń isenimligi hám mazmunına avtorlar juwapker.

Kashtachilikda ranglar mutanosibligi bu nafaqat bezak, balki mazmuniy va emotsional ta’sirni shakllantiruvchi muhim omildir. To’g’ri tanlangan ranglar uyg’unligi naqshning badiiy ifodasini kuchaytirib, milliy san’atning estetik qiymatini oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. K.M. Gulyamov. “Amaliy san’at turlari”. Darslik. «Grand kondor print» Toshkent – 2025
2. S. BULATOV “O’zbek xalq amaliy bezak san’ati.” Toshkent << Mehnat >>1991-yil.
3. “O’zbekiston kashtachiligi va gilamlari xorijiy to’plamlarida” https://society.uz/uz/culture/4
4. O. A. SUHAREVA Suzane O’rta Osiyo dekarativ kashtalari. Toshkent: IIcas, SMI-ASIA, 2021-yil.
5. Bohodirovna k. D. “Tasviriy san’at va falsafa o’rtasidagi o’zaro bog’liqlik hamda ulardagi estetik tushunchalarning insoniyat madaniyatiga ta’siri”//Научныs Фокус. – 2024. – Т. 2. – №. 19. – С. 356-358.

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING HAYKALTAROSHLKDA QO’LLANILISHI

Muhammadiyeva Zarina Bahodirovna
Termiz davlat universiteti Badiiy grafika va dizayn kafedrasi katta o'qituvchisi.

Haykaltaroshlik qadim zamonlardan buyon insonning badiiy tafakkuri va ijodiy imkoniyatlarini ifodalovchi muhim san’at turlaridan biri hisoblanadi. Hozirgi davrda texnologik taraqqiyot ushbu san’at turini yangi bosqichga olib chiqmoqda. Innovatsion yondashuvlar orqali haykaltaroshlik faqat estetik qiymat bilan cheklanib qolmay, balki texnik va amaliy jihatlar bilan ham boyimoqda.

Texnologiyalarning haykaltaroshlikdagi o’rni.

1. 3D texnologiyalar.

3D modellashtirish va 3D printerlar yordamida haykallarni dastlab raqamli shaklda ishlab chiqish, keyinchalik esa ularni real obyekt sifatida yaratish imkoniyati mavjud. Bu jarayon an’anaviy usullarga nisbatan tezkor va aniq natija beradi.

Bundan tashqari, 3D skanerlash orqali mavjud haykallarni raqamlashtirish, ularni saqlash va qayta tiklash imkoniyati kengayadi [1, 241 b.].

2. Lazer texnologiyalari.

Lazer yordamida kesish va gravirovka qilish usullari materiallarga yuqori aniqlikda ishlov berish imkonini beradi. Ayniqsa, metall va tosh materiallar bilan ishlashda ushbu texnologiya keng qo'llanilmoqda.

3. Robototexnika.

Robot texnologiyalari haykal yaratish jarayonini avtomatlashtirishga xizmat qiladi. Ular murakkab shakllarni aniqlik bilan yaratish, vaqtni tejash hamda inson bajara olmaydigan nozik operatsiyalarni amalga oshirish imkonini beradi.

4. Raqamli san'at (Digital art).

Virtual muhitda uch o'lchamli shakllar yaratish imkonini beruvchi raqamli haykaltaroshlik bugungi kunda keng rivojlanmoqda. Bunday ishlanmalar virtual ko'rgazmalar va interaktiv loyihalarda qo'llaniladi [2, 302 b.].

5. Ekologik texnologiyalar.

Zamonaviy haykaltaroshlikda qayta ishlangan materiallardan foydalanish tendensiyasi kuchaymoqda. Bu esa ekologik barqarorlikni ta'minlash va atrof-muhitni muhofaza qilishga xizmat qiladi.

Texnologiyalarning afzalliklari:

Aniqlik va samaradorlik. Texnologiyalar yordamida ish jarayoni tezlashadi va inson xatolari kamayadi.

Ijodiy imkoniyatlarning kengayishi. Murakkab shakllar va innovatsion g'oyalarni amalga oshirish imkoniyati ortadi.

Global imkoniyatlar. Raqamli formatdagi haykallarni saqlash, ko'paytirish va butun dunyo bo'ylab taqdim etish osonlashadi.

Ekologik barqarorlik. Qayta ishlangan materiallar va energiya tejamkor texnologiyalar ekologik muammolarni kamaytirishga yordam beradi [3, 585 b.].

Zamonaviy haykaltaroshlar, jumladan Anish Kapoor va Jeff Koons o'z ijodida yangi texnologiyalar va innovatsion materiallardan faol foydalanib, haykaltaroshlikning yangi yo'nalishlarini rivojlantirmoqda.

Shuningdek, bugungi haykaltaroshlar an'anaviy materiallar bilan bir qatorda polimerlar, kompozitlar va qayta ishlangan chiqindilarni ham keng qo'llamoqda.

Muammolar va cheklovlar

1. Texnologiyani o'zlashtirish murakkabligi.

An'anaviy haykaltaroshlar uchun yangi texnologiyalarni o'rganish qo'shimcha bilim va ko'nikmalarni talab qiladi.

2. Yuqori xarajatlar.

3D printerlar, lazer uskunalari va robot tizimlari qimmatligi sababli hamma uchun ham mavjud emas.

3. Raqamli va an'anaviy san'at o'rtasidagi farq.

Virtual haykallar ba'zan badiiylik jihatidan an'anaviy haykallarga nisbatan boshqacha qabul qilinishi mumkin [4, 114 b.].

Zamonaviy texnologiyalar haykaltaroshlik san'atini yangi bosqichga olib chiqib, uning imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytirmoqda. 3D texnologiyalar, lazerli

ishlov berish, robototexnika va raqamli san’at ushbu sohaning rivojida muhim omil bo’lib xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, an’anaviy yondashuvlarni saqlab qolish va ularni innovatsiyalar bilan uyg’unlashtirish dolzarb masala hisoblanadi. Kelgusida texnologik taraqqiyot haykaltaroshlikni yanada boyitishi shubhasiz.

Adabiyotlar ro’yxati:

1. Raxmonqulov X. B., Botirov M. A., Xurramova N. Y. The Role And The Practical Importance Of Composition... – 2021.
2. Bahodirovna M. Z. Improving The Methodology Of Developing Aesthetic Culture... – 2024.
3. Qudratov J. B., Botirov M. A. Haykaltaroshlik kompozitsiyasida assimmetriya... – 2022.
4. Bahodirovna M. Z. Developing Students' Creativity Competence... – 2023.
5. Bahodirovna M. Z. Didactics of Teaching Fine Arts... – 2024.

BOLAJAQ SÚWRETLEW ÓNERİ OQITIWSHILARIN REŃLİ SÚWRET TİYKARINDA DÓRETİWSHİLİK XIZMETKE TAYARLAWDIŃ TEORİYALIQ TİYKARLARI

Muhammedyar Alliyarov
Berdaq atındaǵı QMU oqıtıwshısı
Atabaev Berdaq Maratovich
Reńli súwret qániygeligi 1-kurs studenti

Búgingi kúnde mámleket hám jamyat rawajlanıwınıń hár bir basqıshı shaxs, jámiyet hám mámlekettiń social, ekonomikalıq, ilimiy-texnikalıq, ruwxıy - bilimlendiriw hám de materiallıq processlarning mútajliklerinen kelip shıǵıp, didaktikaning tariyxıy hám logikalıq birligi esaplanǵan metodologik principlerıne muwapıq ulıwma halda tálim sisteması óz aldına arnawlı bir mámleket hám de social buyırtpalardı maqset etip qoyadı.

Ózbekstan Respublikasınıń «Bilimlendiriw haqqında»gı nızamında úzliksiz tálim sisteması aldına hár tárepleme kámal tapqan, jámiyette turmısqa maslasqan, tálim hám joqarı tálim programmaların sanalı túrde tańlaǵan hám keyinirek, puxta ózlestiriw ushın sociallıq-siyasiy, huqıqıy, psixologiyalıq-pedagogikalıq hám basqa tárizdedegi sharayatlardı jaratıw, jámiyet, mámleket hám shańaraq aldındaǵı óz juwapkershiligin sezetuǵın puqaralardı tárbiyalaw ushın tómendegi wazıypalardı orınlaw názerde tutılǵan:

- Reńli súwret shınıǵıwları procesinde tálim alıwshılardı ruwxıy -ádep ikramlılıq tárbiyalaw hám bilimlendiriw islerdiń nátiyjeli formaları hám usılların islep shıǵıw

4-SEKCIYA: SÚWRETLEW HÁM ÁMELIY KÓRKEM ÓNERDI RAWAJLANDIRIWDA INTERAKTIV METODLARDAN PAYDALANIWDIŃ ÁHMIYETI.....	165
***Ismailov Alisher Muratbaevich*.SÚWRETLEW HÀM ÀMELIY KÓRKEM ÓNERDI RAWAJLANDÍRÍWDA INTERAKTIV METODLARDAN PAYDALANÍW.....**	165
***Tleumuratova Aziza Jumabek qizi*.TEATR RASSOMI ISLOM ALIBEKOV IJODINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....**	167
***Ismaylova Ayjamal.* KIYIM MADANIYATINING YOSHLAR HAYOTIDA TUTGAN O'RNI VA MILLIY QADRIYATLAR.....**	169
***Abatov Jalǵasbay Orınbaevich. Uzakbaev Aynazar Orınbay ulı* SÚWRETLEW HÁM ÁMELIY KÓRKEM ÓNERDI RAWAJLANDIRIWDA INTEGRACIYALIQ JANTASIW USILLARINIŃ ÁHMIYETI.....**	170
***Xojamuratov Kazaxbay Bazarbaevich Amaniyazova Mexrigul Salamatovna*.SÚWRETLEW HÁM ÁMELIY KÓRKEM ÓNERIN RAWAJLANDÍRÍWDA INTERAKTIV METODLARDAN PAYDALANÍWDÍŃ ÁHMIYETI.....**	172
***Karshiboyeva Dilafruz Boxodirovna.* KOMPOZITSIYA FANINI O'QITILISHIDA INNOVATSION METODLARNING AHAMIYATI**	174
***Bozorov Asror Botirovich.Bekkeldiyev Jonibek Otabek o'g'li.* RASSOMCHILIKDA FOYDALANILADIGAN QOG'OZ TURLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....**	178
***Xalmuratova Iroda Saparbayevna.* AMALIY SAN'ATDA KULOLCHIK SAN'ATINING YANADA RIVOJLANTIRISH HAMDA MILLIY MADANIYATNI O'RGANISH.....**	180
***Abatov Jalǵasbay Orınbaevich. Esenbaeva Aynura Baxtiyar qızı* ESTETIKALÍQ TÁRBIYADA SÚWRETLEW ÓNERINIŃ ÁHMIYETI.....**	183
***Muhammadiyeva Zarina Bahodirovna.*ZAMONAVIY O'ZBEKISTON TASVIRIY SAN'ATIDA MILLIY AN'ANALAR VA QADRIYATLARNING IFODALANISHI.....**	185
***Abdiramanov Polat Axmetovich.Alieva Aynur Nuratdin qızı.* ORTA MEKTEPTELERDE SÚWRET SIZIWDA ÓZBEK HÁM QARAQALPAQ MILLIY SÚWRETLEW ÓNERINIŃ RUWXIY-ESTETIKALIQ TÁSIRI.....**	187
***Zakir Akimniyazov.Qalmuratov R.* AMALIY SAN'ATI VA KULOLCHILIK.....**	189
***Yusupov Alimjan Turabaevich. Baxtiyor Asqarovich Ruzinov.* ME'MORLIKDA AMALIY SAN'ATNING ROLI…….**	192
***Sattarov Shavkat Yuldashevich.Ashikov Alisher Ismailovich* TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA PLASTIK ANATOMIYA FANINING O'RNI.....**	196

Safarova Saodat Tursunbayevna.TASVIRIY SAN'ATNING BUGUNGI KUNDA TUTGAN O'RNI VA AHAMIYATI.....	198
Yusupov Alimjan Turabaevich.Turaboev Mansur Alimjon o'g'li **ЎЗБЕКИСТОН АМАЛИЙ БЕЗАК САНЪАТИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ.....**	201
Turayev Olimjon Suvanovich.Shermatova Umida Mardonovna. **PSIXOLOGIK PORTRETNI TASVIRLASHDA RASSOMNING HISSIYOTI …….**	204
Sattarov Shavkat Yuldashevich.**TALABALARNING MAXSUS KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA KOMPYUTER GRAFIKASINING O'RNI, AHAMIYATI VA IMKONIYATLARI...**	206
Tulavboyeva Bahoroy Avalbekovna **KASHTACHILIK SAN'ATIDA NAQSHLAR VA RANGLAR MUTANOSIBLIGINING FALSAFIY MAZMUNI…….**	208
Muhammadiyeva Zarina Bahodirovna. **ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING HAYKALTAROSHLKDA QO'LLANILISHI.....**	211
Muhammedyar Alliyarov.Atabaev Berdaq Maratovich. **BOLAJAQ SÚWRETLEW ÓNERİ OQITIWSHILARIN REŃLİ SÚWRET TİYKARINDA DÓRETİWSHİLİK XIZMETKE TAYARLAWDIŃ TEORİYALIQ TİYKARLARI.....**	213
D.Ch.Bekmirova. **TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA INTERFAOL METODLAR ORQALI O'QUVCHILARNING IJODIY TAFAKKURINI RIVOJLANTIRISH.....**	216
Aytjanova Umida Sarsenbay qizi.**AMALIY SAN'ATDA OBRAZLARNING RAMZIY MA'NOLARI VA FALSAFIY TALQINI.....**	218
Normo'minova Shohista O'ktam qizi. Omonova Rayhon Rahmatillayevna.TASVIRIY SAN'AT FANINI RIVOJLANTIRISHDA KOMPYUTER GRAFIKASI ASOSIDAGI RAQAMLI INTERFAOL O'QITISH METODLARIDAN FOYDALANISH.....	221
Umirova Nazira Qobilovna.**SAN'ATDA KOMPOZITSIYA QONUNLAR: MUVOZANAT, BIRLIK VA RITMNING UYG'UNLIGI.....**	223
5- SEKCIYA: JASLARDIŃ MILLIY QÁDIRIYAT SEZIMLERIN QÁLIPLESTIRIWDE MATERIALLIQ EMES MÁDENIY MIYRASLARDIŃ TUTQAN ORNI.	226
Eshbaeva Gulbahar Turdibaevna..**QARAQALPAQ FOLKLORÍN ÚYRENIW ARQALÍ JASLAR RUWXÍYLÍGÍN QÁLIPLESTIRIW MÁSELELERI.....**	226
Sh.Z.Musirov.**MA'NAVIY BARKAMOL AVLODNI TARBIYALASH – JAMIYAT TARAQQIYOTINING MUHIM OMILI.....**	228

Ражабов, Тўхтасин Ибодович.Sharipova Sadaf Latipovna. **O'ZBEK XALQINING NOMODDIY MADANIY MEROSI: AN'ANALAR, QADRIYATLAR VA ULARNI SAQLASH MASALALARI.....**	230
AAbulov To'lqin Mo'minovich. **YOSHLARNI XALQ BAYRAMDA MA'NAVIY ESTETIK TARBIYASINI SHAKLLANTIRISHNING METODIK ELEMENTLARINI AKS ETTIRILISHI.....**	234
Dilnaz Orazbayeva**. TA'LIM TIZIMIDA NOMODDIY MADANIY MEROSNI O'RGATISHNING AHAMIYATI.....**	239
Uldawlet Joldasbaeva, Shaxnoza Targinova.**MILLIY MADANIYAT VA UNING YOSHLAR HAYOTIDAGI O'RNI……..**	242
Alimbetova Shaxzada Jumabay qízí.**INFORMACIYALÍQ KÓRSETIWLERDE MÁDENIY TEMATIKADAǴÍ REPORTAJLAR XARAKTERISTIKASÍ.....**	244
Orazbayeva Dilnaz. Qodirov Alinajot. **OMMAVIY MADANIYAT VA UNING YOSHLAR ONGIGA TA'SIRI.....**	248
Koshekbaev Raximbek.**JASLAR MÁDENIYATIN QÁLIPLESTIRIWDE KÓRKEM ÓNERDIŃ TUTQAN ORNÍ.....**	249
Eshmuratov Ajiniyaz Allamuratovich.Jiemuratova Jamshira Qalliqporaz qizi.**MADANIYAT TIZIMIDA OILA QA'DIRIYATLARI.....**	251
Jandulaev Muftulla. **MILLIY MÁDENIY MIYRASIMIZDI ASRAP ABAYLAW HÁM KELESHEK ÁWLADQA JETKERIP BERIW...**	253
Ruziyeva Lola Abdurahim qizi.**OMMAVIY MADANIYAT VA UNING JAMIYATGA TA'SIRI.....**	254
Toyirova Zaynab Zafarovna**. YOSHLARNING MILLIY QADRIYAT TUYG'ULARINI SHAKLLANTIRISHDA NOMODDIY MADANIY MEROSLARNING TUTGAN O'RNI.....**	257
Jubatxanov Waliyxan Edilxan uli. Eshmuratov Ájiniyaz. **MĂDENIYAT SISTEMASINDA QADRIYATLAR MASELESI..**	260
Allambergenov Salamat Jaqsibeyevich.**ME'MORIY YODGORLIKLARNI RESTAVRATSIYA QILISHDA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA MADANIY MEROSNI SAQLASH MUAMMOLARI**	262
Abdullaeva Ulbosın.**YOSHLARNING MA'NAVIY YUKSALISHIDA MADANIYAT VA SAN'AT SOHASINING O'RNI VA VAZIFALARI (MO'YNOQ TUMANI MISOLIDA).....**	265
Abdikarimova Juldiz Pazilbekovna. **ESTETIKA ARQALI MÀDENIY MIYRASTI TÙSINIW.....**	267
Saparbaeva Gulshira Abatbaevna.**MÁDENIY DEM ALÍWDÍŃ ILIMIY TIYKARLARÍ.....**	270
Bektursinova Gu'lmira Joldasbaevna.**OG'ZAKI AN'ANA VA YOZMA MADANIYAT SINTEZI: KITOBXONLIK VA FOLKLORSHUNOSLIK KONTEKSTIDA.**	272

Amanbaeva Albina Nag'metbayevna. **YOSHLARNING MILLIY QADRIYAT HISSINI SHAKLLANTIRISHDA KUTUBXONALARNING TUTGAN O'RNI.....**	274